

Maa- ja metsätalousministeriö

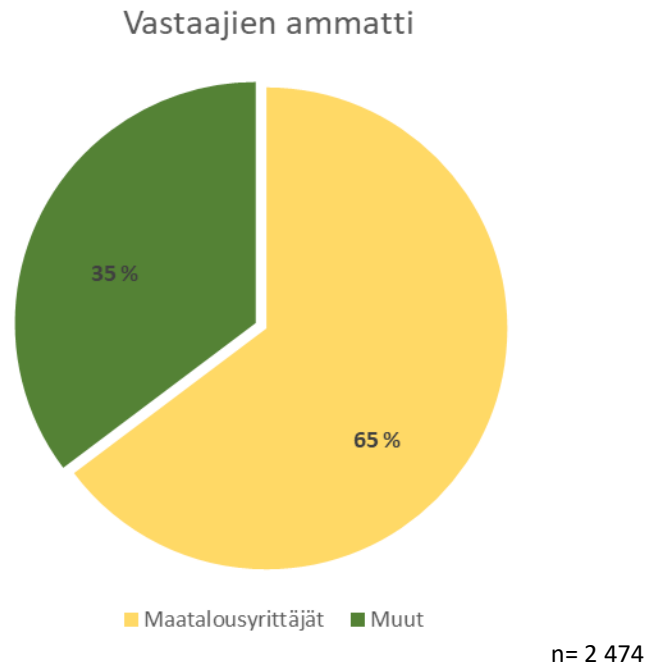
EU:n maatalouspolitiikan (CAP) uudistamiseen liittyvän kyselyn tulokset

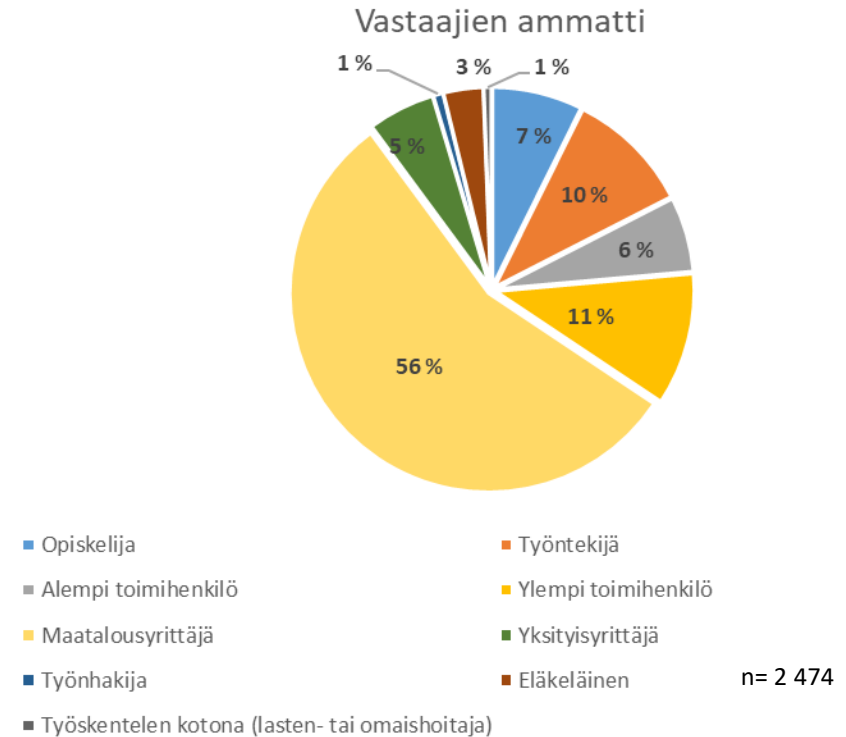
Taustatietoja

- Kysely toteutettiin Ota kantaa.fi – nettisivuston kautta nettikyselynä kaikille kansalaisille. Kysely oli avoinna 14.2.-30.4.2019 ja kyselyyn saatiin kaikkiaan 2 486 vastausta.
- Analyysistä on poistettu tuplavastaukset (12 kpl), joten lopullinen kyselyyn vastanneiden määrä oli 2 474 henkilöä.
- Saadut tulokset kuvastavat kyselyyn vastanneiden mielipiteitä.
- Vastaajaryhmien vertailun mahdollistamiseksi muut ammatinharjoittajat yhdistettiin yhdeksi ryhmäksi (esiintyy nimellä muut vastaajat) ja heidän vastauksiaan vertailtiin maatalousyrittäjien vastauksiin.
- Kuhunkin kysymykseen vastanneiden määrä on ilmoitettu kaavion alareunassa (n=).

Ammattijakauma

Analyyseissä käytetty jakauma kyselyyn vastanneiden henkilöiden ammattien osalta oli seuraava: maatalousyrittäjiä 65 % ja muita ammatinharjoittajia 35 %.

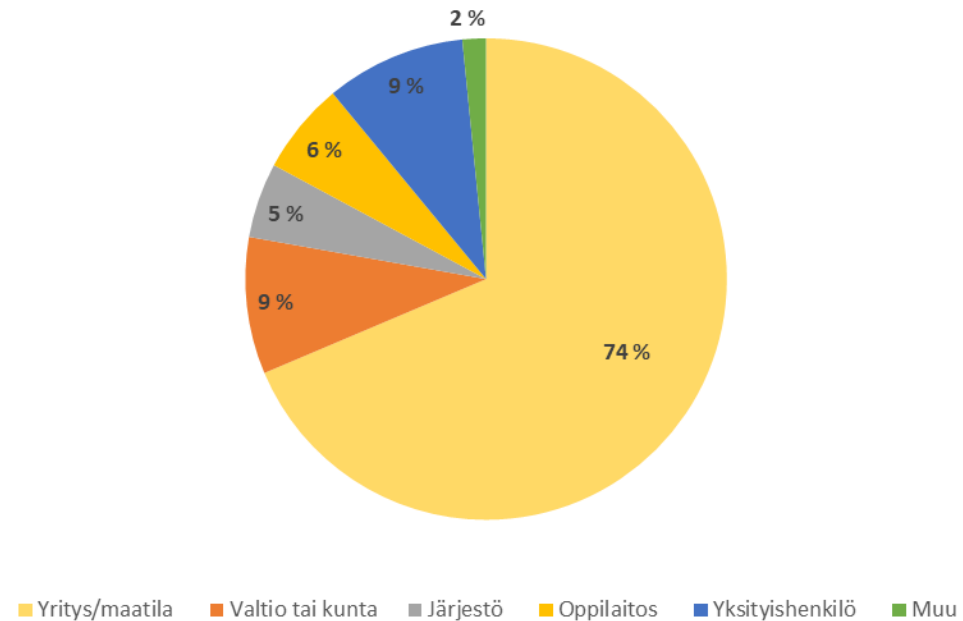

Kaikista kyselyyn vastanneista 56 % ilmoitti ammatikseen maatalousyrittäjän. Seuraavaksi eniten vastaajia työskenteli ylempänä toimihenkilönä (11 %), työntekijänä (10 %) ja opiskelijana (7 %).

Taustaorganisaatio

Vastaajien taustaorganisaatio

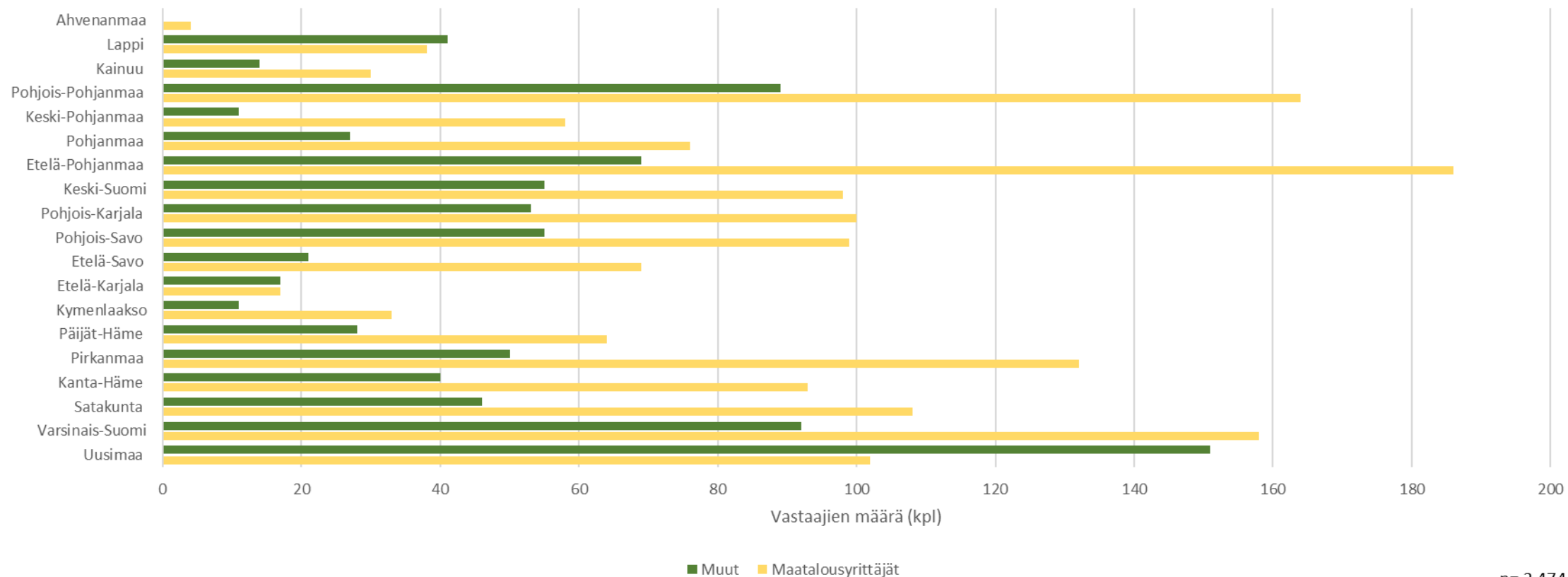
n= 2 474

Vastaajista 74 % työskentelee yrityksessä tai maatilalla. Valtiolla tai kunnalla työskentelee 9 % ja yksityishenkilönä 9 % vastaajista.

Asuinalue

Vastaajien asuinalue (maakunta)

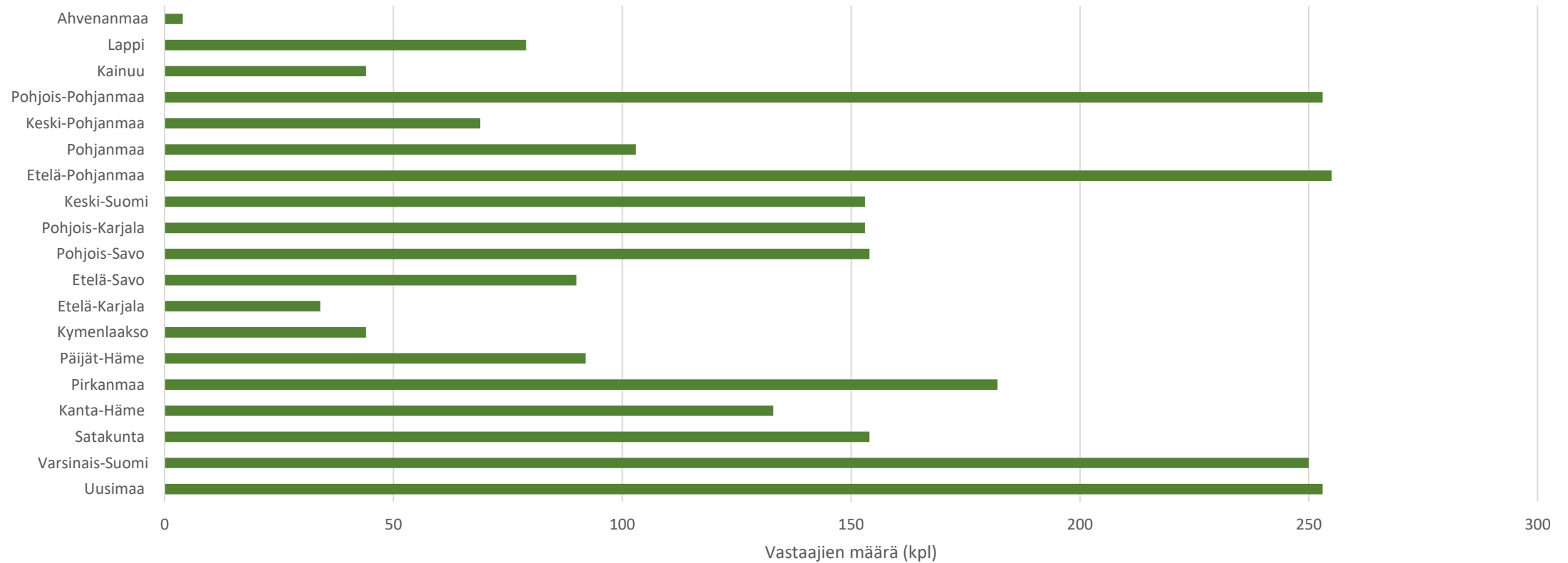

n= 2 474

Maatalousyrittäjistä eniten vastaajia oli Etelä-Pohjanmaalta (186 kpl) ja vähiten Etelä-Karjalasta (17 kpl). Muista vastaajista suurin osa oli Uudeltamaalta (151 kpl) ja vähiten Keski-Pohjanmaalta (11 kpl) sekä Kymenlaaksosta (11 kpl). Kyselyyn vastasi neljä Ahvenanmaalaista maatalousyrittäjää.

Vastaajien asuinalue (maakunta)

n= 2 474

Kaikista kyselyyn vastanneista eniten vastaajia oli Etelä- Pohjanmaalta (255 kpl), Pohjois-Pohjanmaalta (253 kpl) ja Uudeltamaalta (253 kpl).

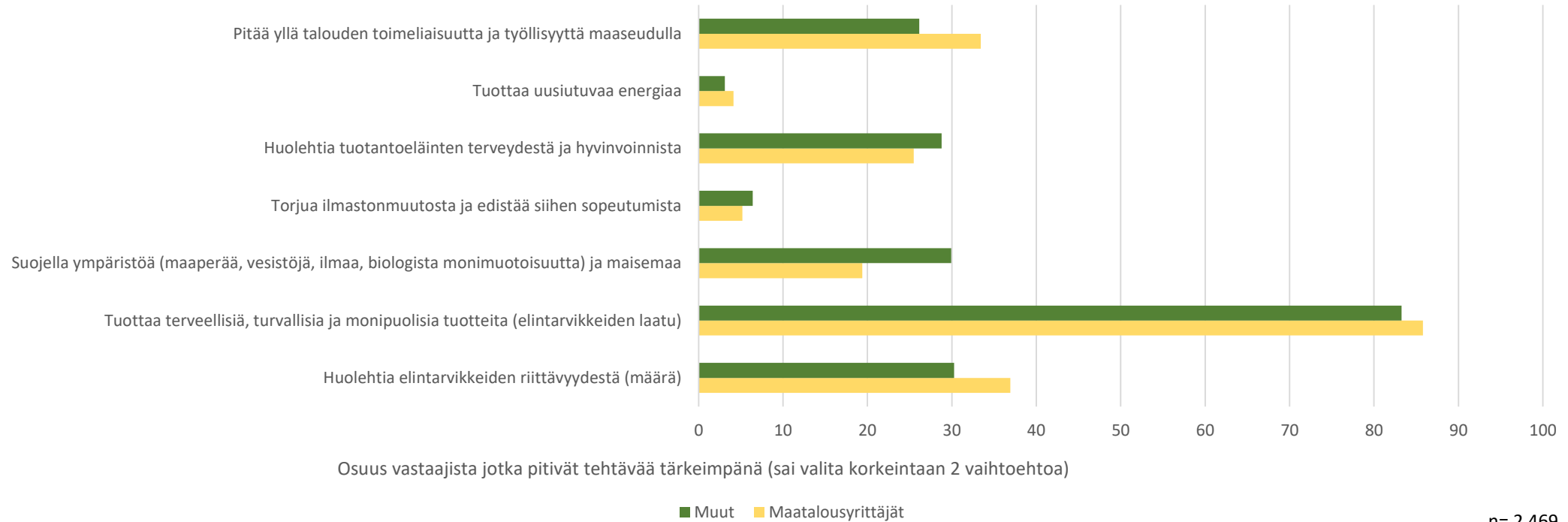

Sisältökysymysten tulokset

- Kyselyssä oli mukana 13 sisältökysymystä, joihin oli annettu valmiit vastausvaihtoehdot. Annetuista vaihtoehdoista vastaaja sai valita itselleen sopivimmat.
- Valittavissa olevien vastausvaihtoehtojen määrä oli rajattu kysymyskohtaisesti yhdestä kolmeen.
- Analyysista on poistettu tyhjät vastaukset.
- Kuhunkin vastausvaihtoehtoon vastanneiden määrä on jaettu kyselyyn vastanneiden muut/maatalousyrittäjät- ryhmän määrällä.

Mitkä seuraavista ovat mielestäsi maataloustuottajien tärkeimpiä tehtäviä yhteiskunnassa?

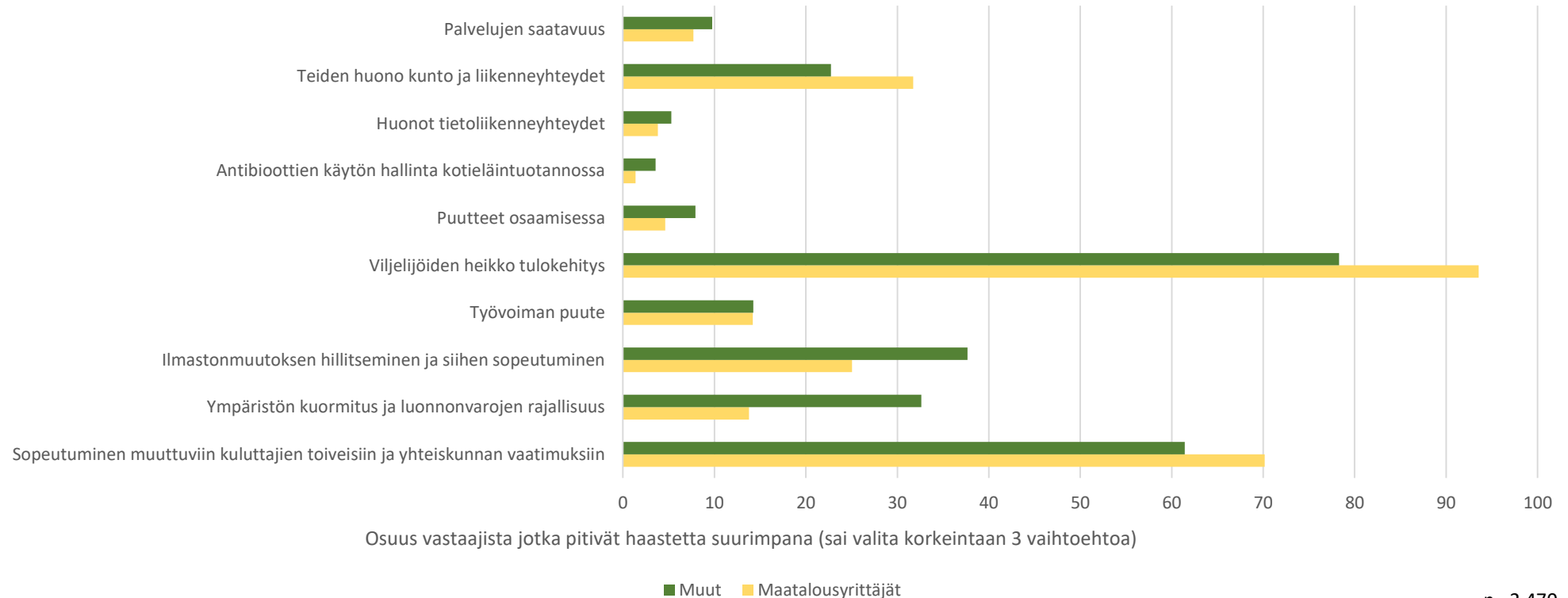
n= 2 469

Vastaajaryhmien mielestä maatalousyrittäjien tärkein tehtävä yhteiskunnassa on tuottaa terveellisiä, turvallisia ja monipuolisia tuotteita (yli 80 % vastaajista).

Seuraavina olivat maaseudun toimeliaisuuden sekä työllisyyden ylläpito ja elintarvikkeiden riittävydestä huolehtiminen. Kyseiset vaihtoehdot olivat maatalousyrittäjille hieman muita vastaajia tärkeämpiä. Muut vastaajat korostivat ympäristönsuojelua (30 %) yhtenä maataloustuottajien tärkeimmistä tehtävistä.

Mitkä ovat maatalouden suurimmat haasteet Suomessa 2020-luvulla?

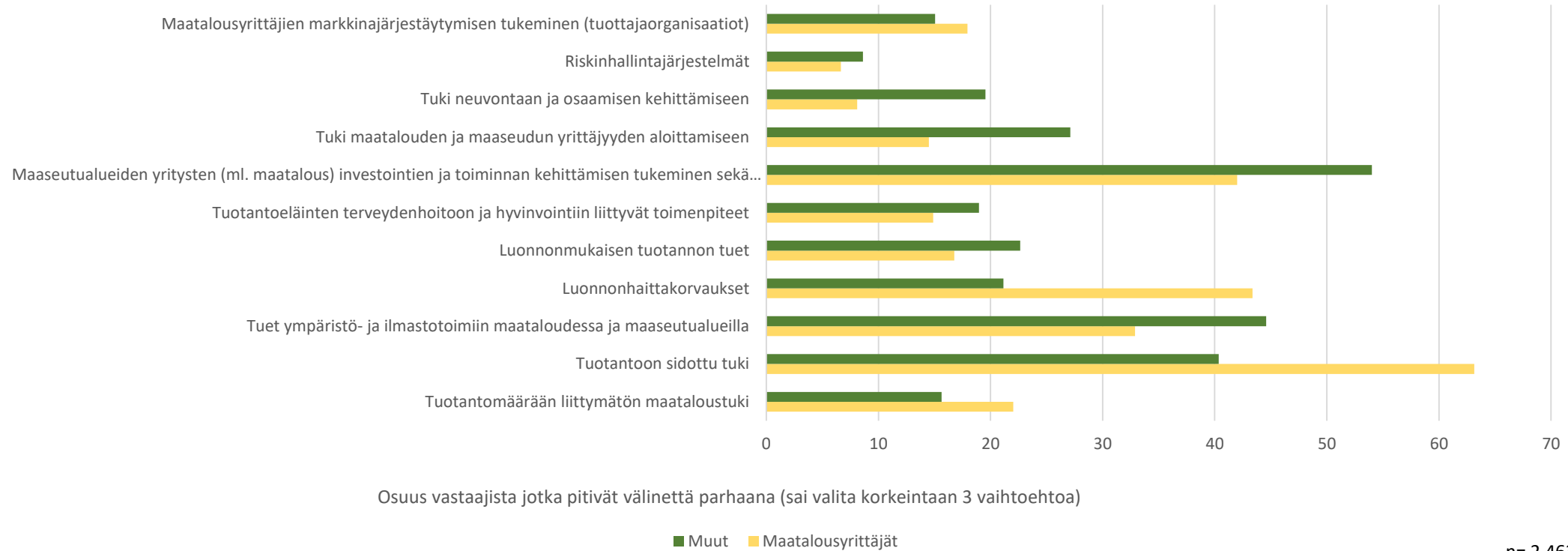

Muut vastaajat painottivat maatalouden suurimmiksi haasteiksi 2020-luvulla enemmän ilmastonmuutosta ja ympäristön kuormitusta kuin viljelijät.

Kummassakin vastaajaryhmässä suurin osa vastaajista (yli 60 %) koki, että viljelijöiden tulotaso sekä kuluttajien ja yhteiskunnan toiveisiin sopeutuminen ovat isoimpia haasteita maataloudessa tulevaisuudessa.

Millä nykyisen maatalouspolitiikan välineillä voidaan parhaiten vastata edellä mainittuihin haasteisiin?

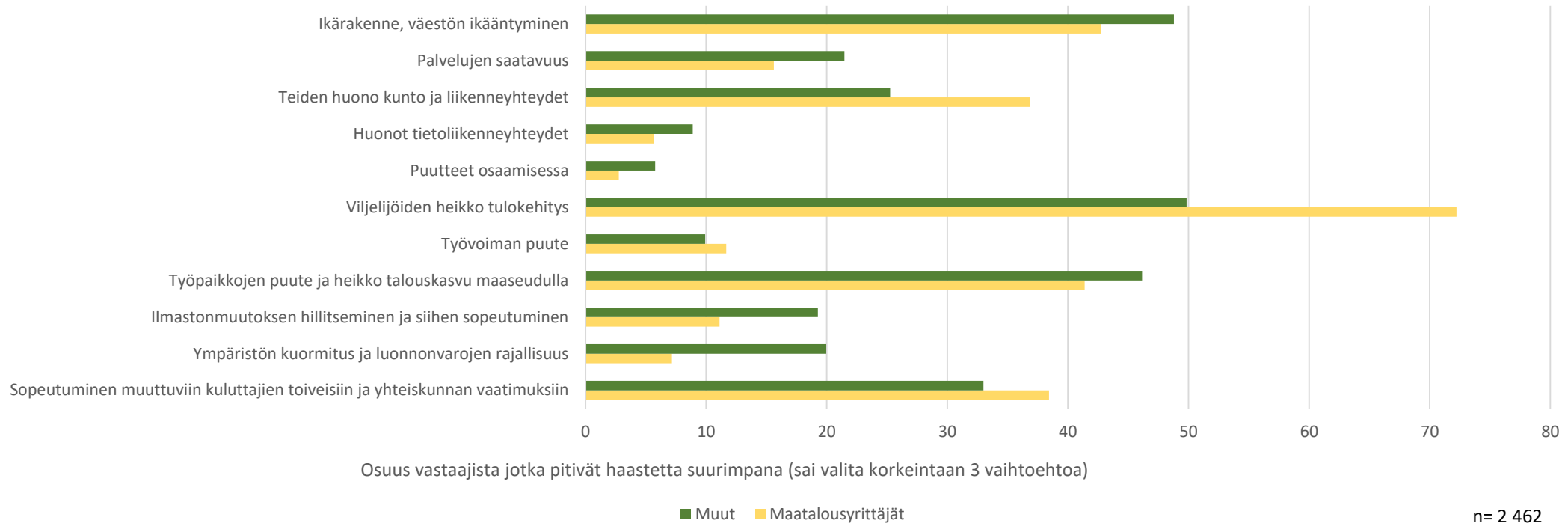
n= 2 463

Edellä mainittuihin haasteisiin voitaisiin maatalousyrittäjien mielestä vastata parhaiten tuotantoon sidottujen tukien (63 %), luonnonhaittakorvausten (43 %) ja maaseutualueen yritysten investointien tukemisella (41 %).

Muut vastaajat kokivat, että maaseutualueen yritysten investointien tukemisella (54 %), ympäristö- ja ilmastotoimien tukemisella (45 %) ja tuotantoon sidotulla tuella (40 %) pystyttäisiin vastaamaan haasteisiin.

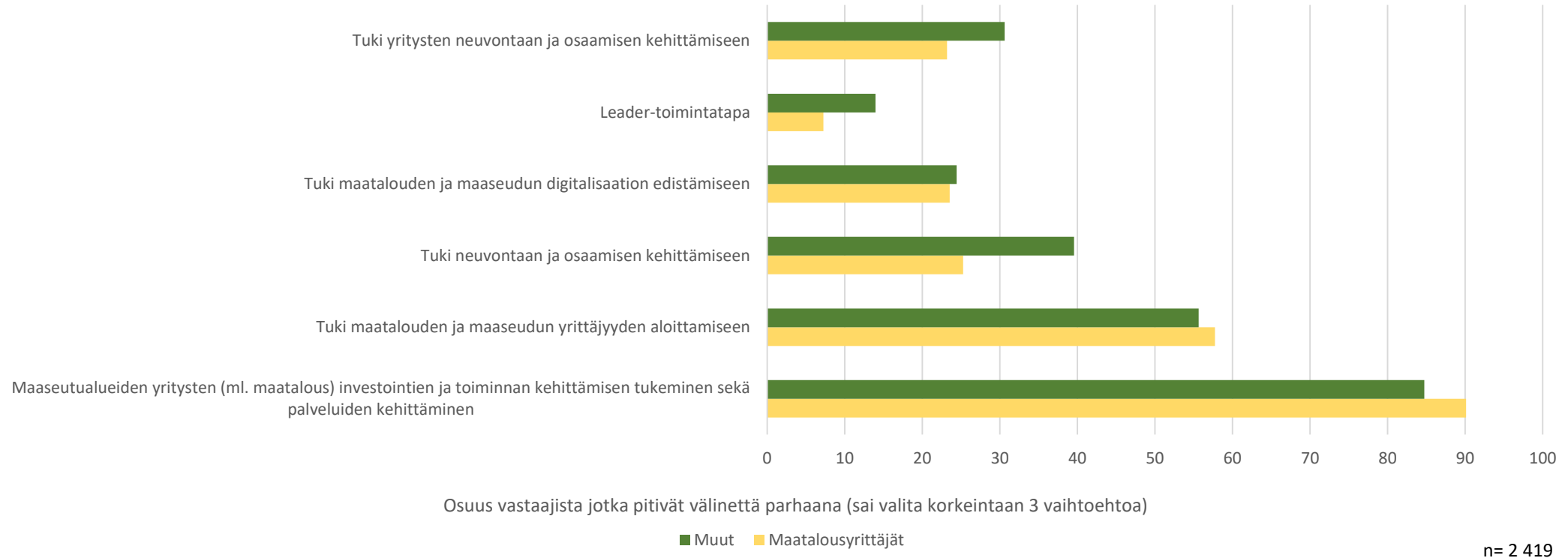
Mitkä ovat maaseutualueiden suurimmat haasteet Suomessa 2020-luvulla?

Maaseutualueiden suurimmaksi haasteeksi 2020-luvulla kokee viljelijöistä (72 %) oman tulokehityksensä. Väestön ikärakenne ja työpaikkojen puute sekä maaseudun heikko talouskasvu olivat tulokehityksen ohella isoja haasteita. Lisäksi teiden kunto ja liikenneyhteydet ovat viljelijöiden mielestä suurempi haaste verrattuna muihin vastaajiin. Muut vastaajat kokivat ympäristön kuormituksen ja ilmastonmuutoksen hieman suurempina haasteina kuin viljelijät.

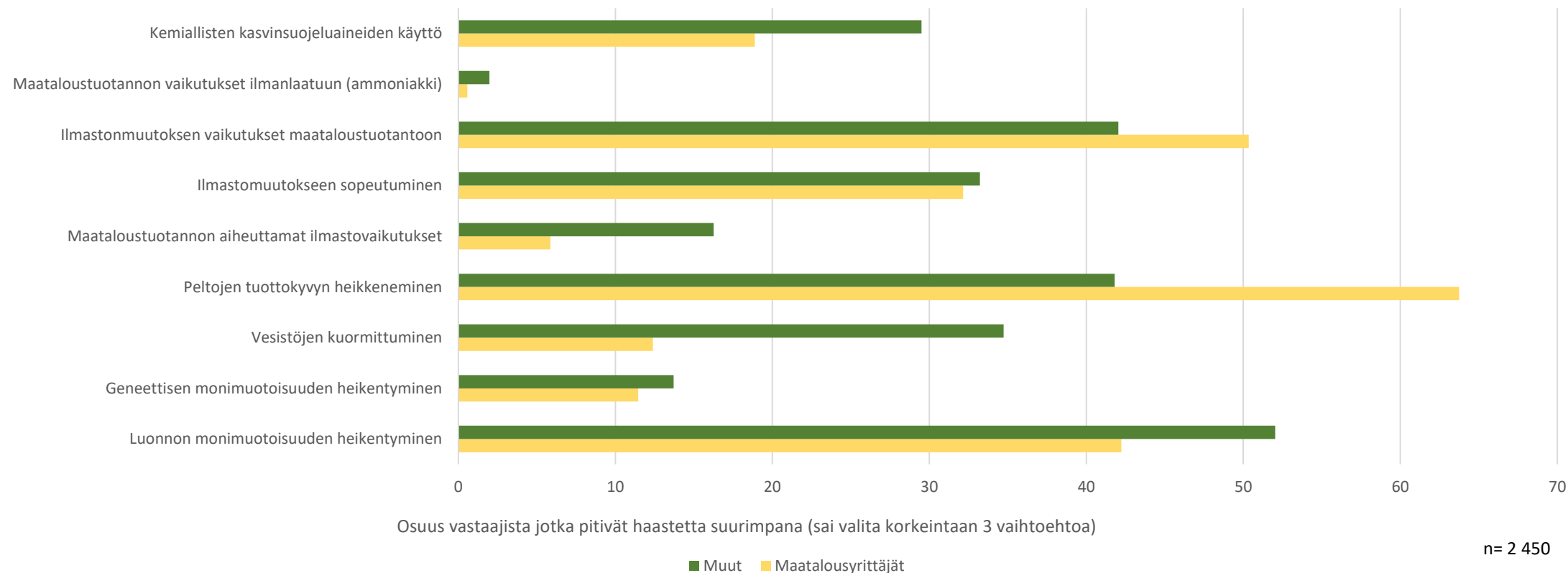
Millä nykyisen maaseutupolitiikan välineillä voidaan parhaiten vastata edellä mainittuihin haasteisiin?

Parhaiten edellisiin maaseutualueiden haasteisiin voitaisiin vastata panostamalla maaseutualueen yritysten tukemiseen (yrittäjät 90 % ja muut 85 %) ja tukemalla yrittäjyyden aloittamista (n. 56 % molemmista ryhmistä). Muut vastaajat kokivat tärkeäksi myös neuvonnan ja osaamisen kehittämisen tukemisen (40 %).

Mitkä ovat maatalouden suurimmat ympäristöhaasteet?

Muut vastaajat nimesivät maatalouden suurimmiksi ympäristöhaasteiksi luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen (52 %) ja ilmastonmuutoksen vaikutukset tuotantoon (42 %). Myös vesien kuormittuminen oli 35 % mielestä suuri haaste. Maatalousyrittäjistä samoin koki 12 %. Maatalousyrittäjien mielestä tärkeimpiä haasteita olivat tuotantoon vaikuttavat tekijät, kuten peltojen tuottokyvyn aleneminen (64 %) ja ilmastomuutoksen vaikutukset tuotantoon (50 %).

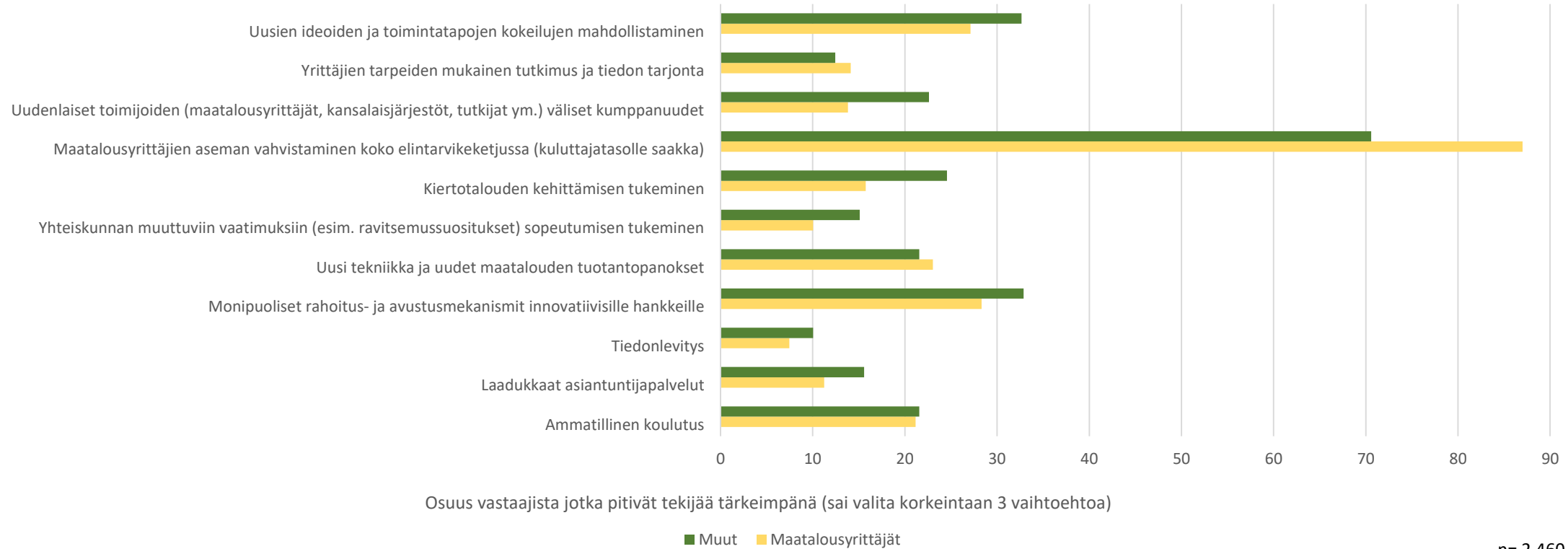
Mitkä ovat suurimmat esteet maatalousyrittäjäksi ryhtymiselle?

Vastaajat kummassakin ryhmässä mainitsivat, että suurin este maatalousyrittäjäksi ryhtymiselle on maatalouden heikko kannattavuus (yli 80 %). Epävarmuus tulevaisuudesta ja maatalouspolitiikan sisällöstä koettiin myös suurina esteinä. Muista vastaajista suurempi osa ajatteli, ettei viljelijän ammatti ole houkutteleva (muut 22 % ja viljelijät 12 %).

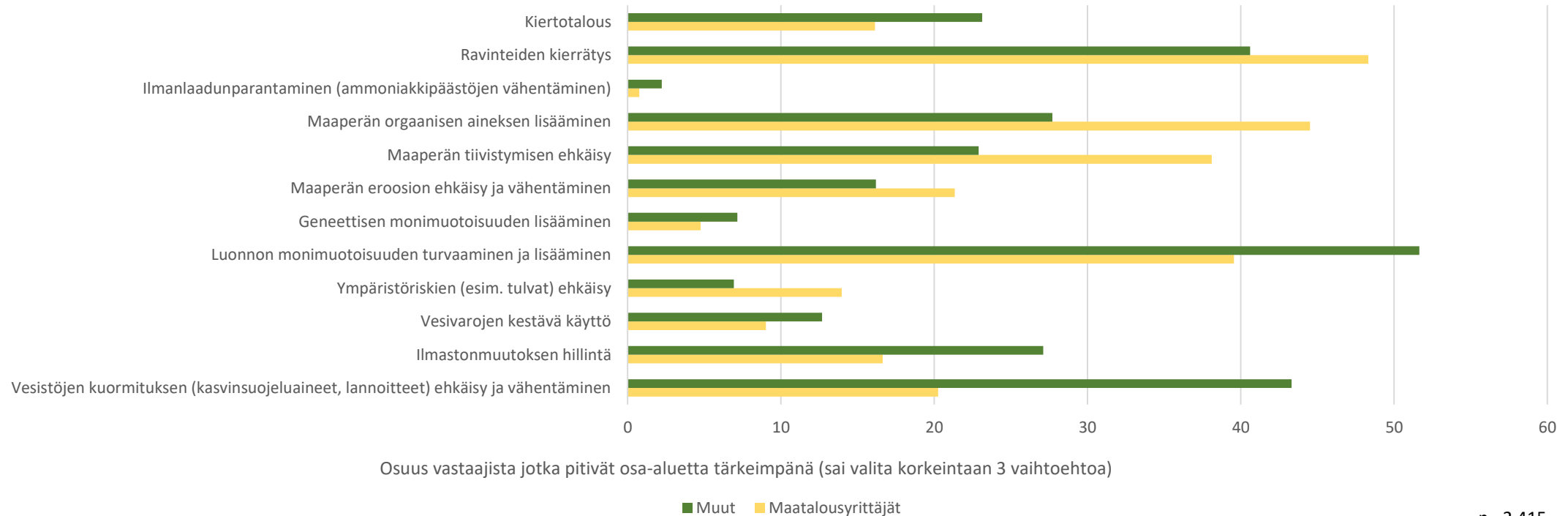
Mitkä tekijät edistävät mielestäsi parhaiten maa- ja metsätalouden ja maaseudun elinkeinoelämän uudistumista?

Maa- ja metsätalous ja maaseudun elinkeinoelämän uudistumista edistäisi maatalousyrittäjien mielestä parhaiten maatalousyrittäjien aseman vahvistaminen (87 %). Samaa mieltä oli myös valtaosa (71 %) muut-ryhmän vastaajista. Loput vaihtoehdot saivat tasaisesti saman verran (n. 10- 25 %) kannatusta.

Mihin ympäristönsuojelun osa-alueisiin maatalouspolitiikan keinoja tulisi ensisijaisesti kohdentaa?

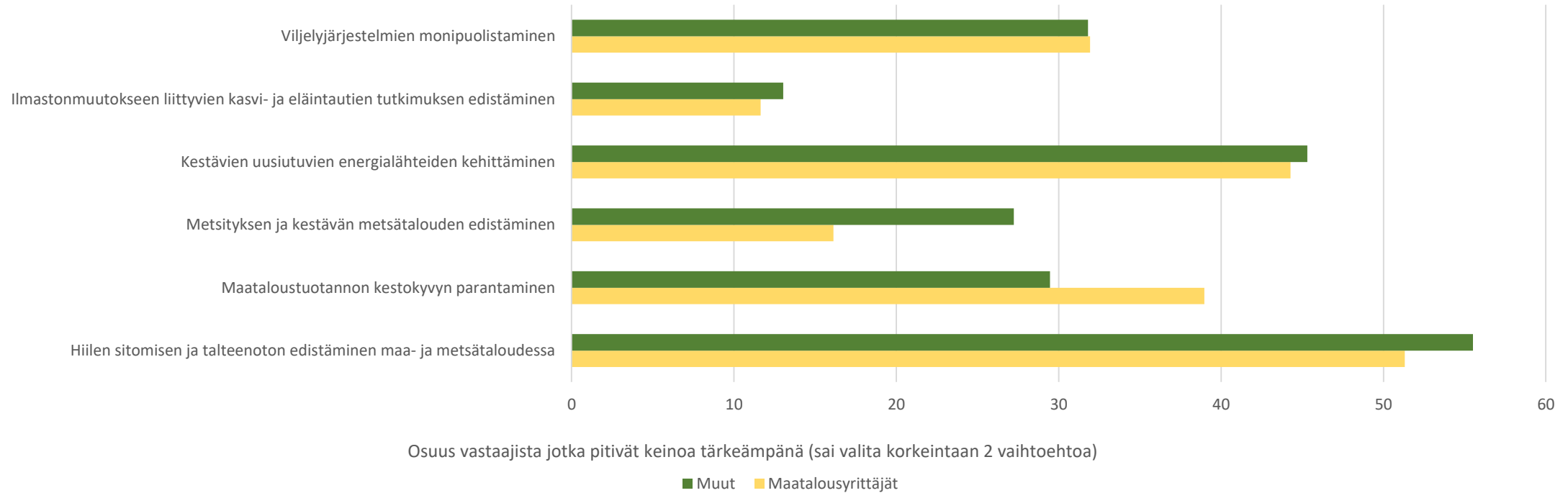

Maatalousyrittäjien mielestä ympäristönsuojelua tulisi kohdentaa pellon tuottavuutta lisääviin keinoihin. Kuten ravinteiden kierrätykseen (48 %), maan orgaanisen aineksen lisäämiseen (45 %) ja tiivistymisen ehkäisyyn (38 %).

Muut vastaajat kohdentaisivat maatalouspolitiikkaa ympäristönsuojelun osalta enemmän luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen (52 %), vesistöjen kuormittumisen vähentämiseen (43 %) ja ravinteiden kierrätykseen (41 %).

Mitkä ovat Suomen maatalouspolitiikan tärkeimmät ilmastonmuutokseen hillintään ja sopeutumiseen liittyvät keinot?

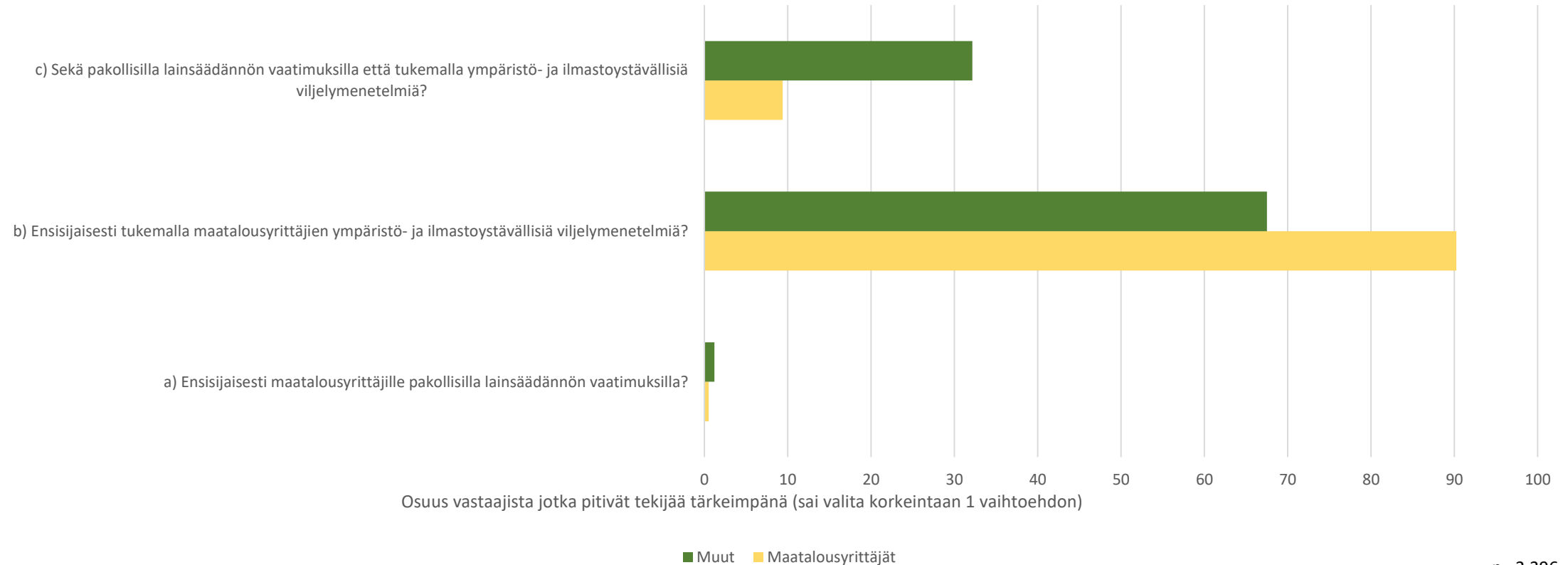

n= 2 415

Maatalouspolitiikan ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tärkeimmiksi keinoiksi nousivat hiilensidonnan edistäminen maa- ja metsätaloudessa (n. 52 %) ja uusiutuvien energialähteiden kehittäminen (n. 44 %).

Tulisiko maatalouden ympäristön- ja ilmastonuojelua edistää?

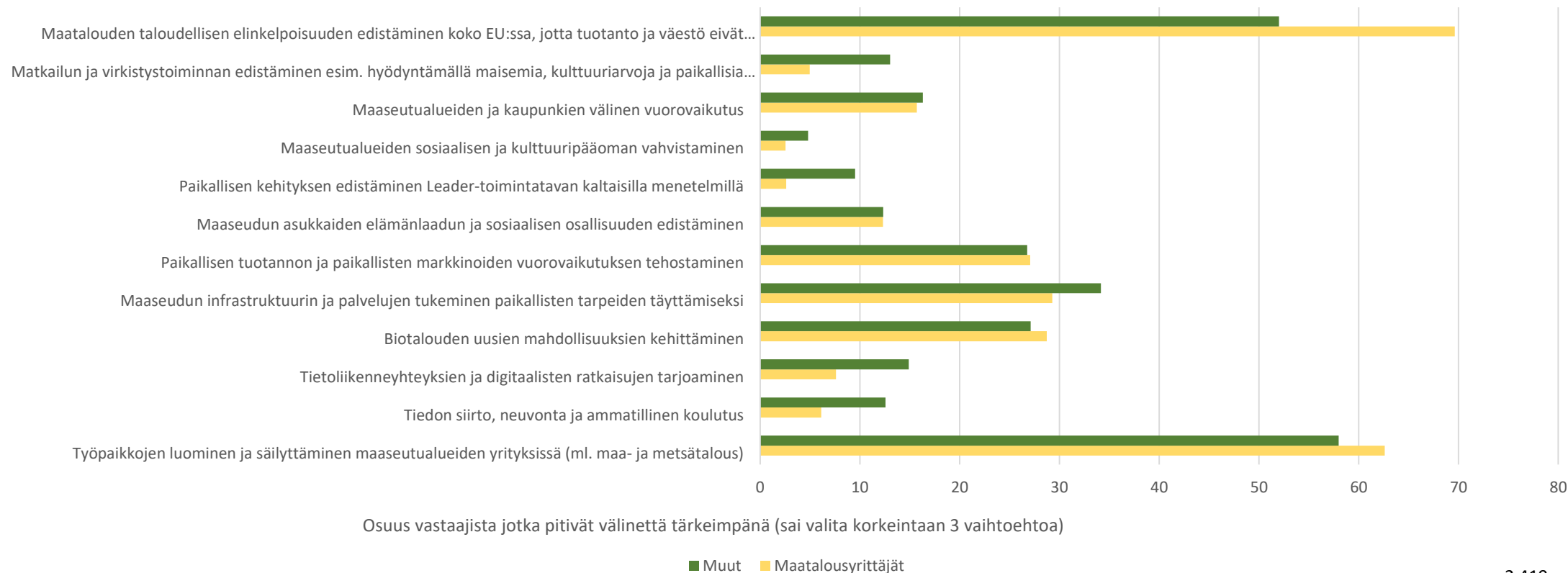

n= 2 396

Maatalousyrittäjät ovat yksimielisiä siitä, että maatalouden ympäristön- ja ilmastonuojelua kannattaisi edistää ensisijaisesti tukemalla uusia viljelymenetelmiä (90 %). Muista vastaajista suurin osa (68 %) oli samaa mieltä viljelijöiden kanssa, mutta heistä 32 % suosisi tuen ohella myös pakollisia lainsäädännön vaatimuksia.

Mitkä EU:n maatalouspolitiikan välineet tukevat parhaiten maaseudun kehitystä?

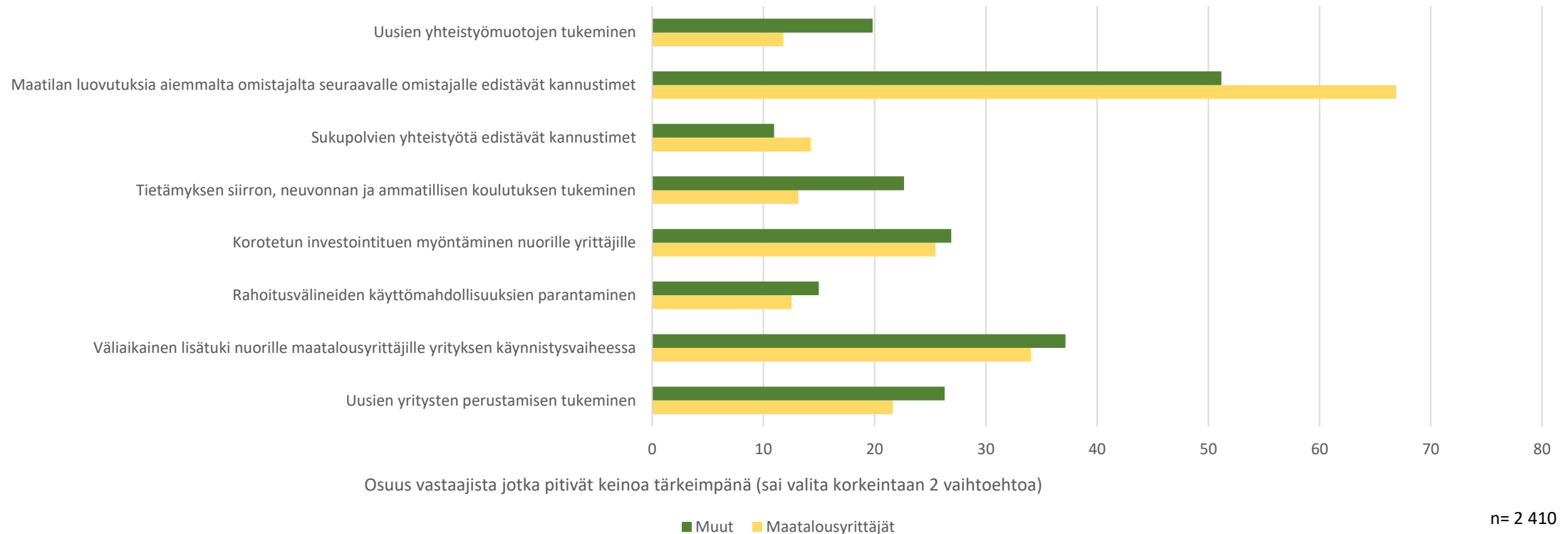

n= 2 419

EU:n maatalouspolitiikan välineistä parhaiten maaseudun kehitystä tuettaisiin työpaikkojen luomisella maaseutualueille (n. 60 %) ja maatalouden taloudellisen elinkelpoisuuden edistämällä (muista 50 % ja viljelijöistä 70 %). Loput vaihtoehdot saivat vastaajaryhmiltä tasaisesti kannatusta.

Millä maatalouspolitiikan keinoilla voidaan parhaiten auttaa nuoria maatalousyrittäjiä tai muita maaseudun nuoria yrittäjiä?

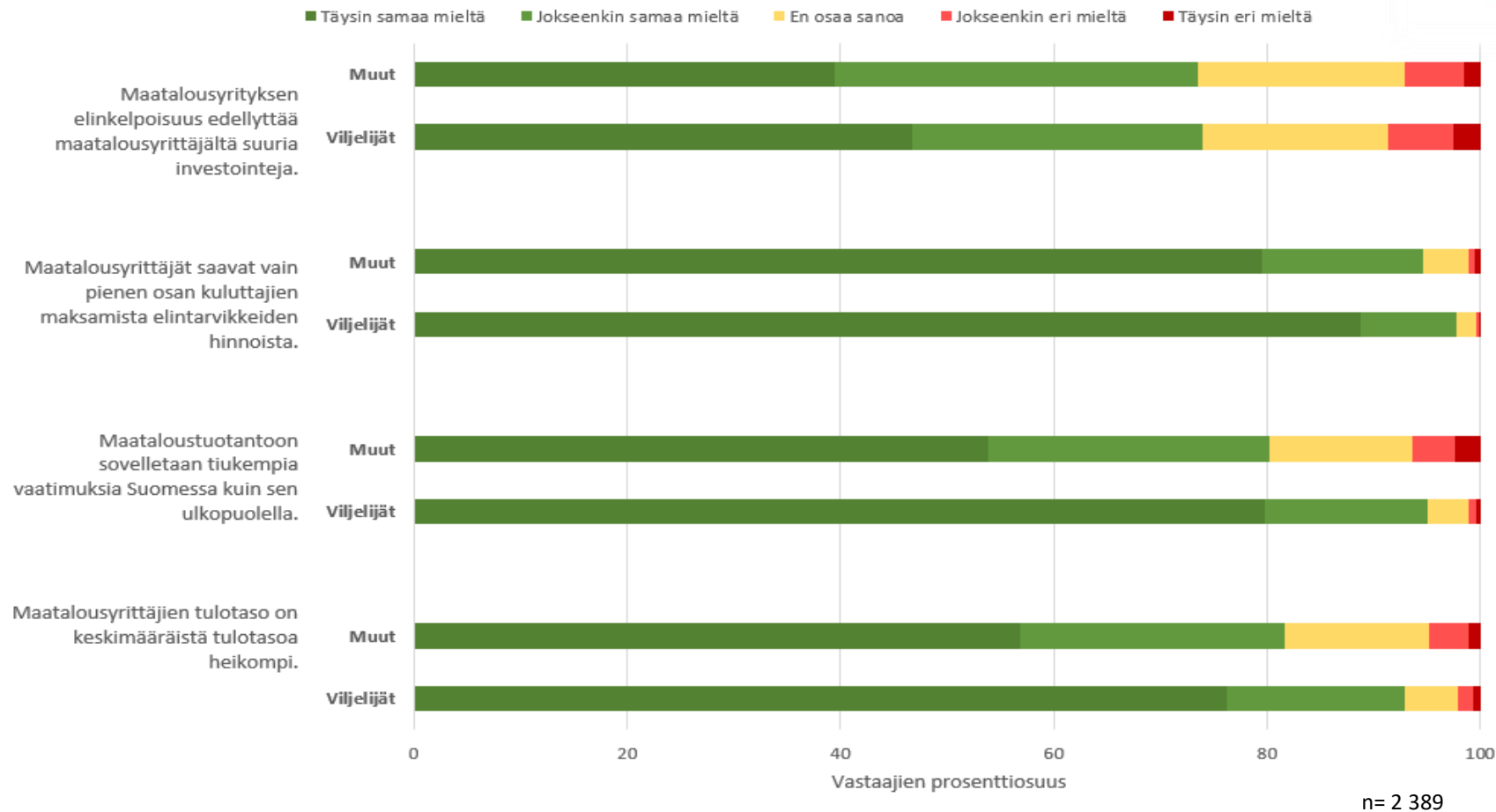

Nuoria maatalousyrittäjiä tai maaseudun nuoria yrittäjiä voitaisiin vastaajien mielestä auttaa parhaiten helpottamalla maatilan luovutuksia aiemmilta omistajilta (muista 51 % ja viljelijöistä 67 %). Väliaikainen lisätuki yrityksen käynnistysvaiheessa sai seuraavaksi eniten kannatusta.

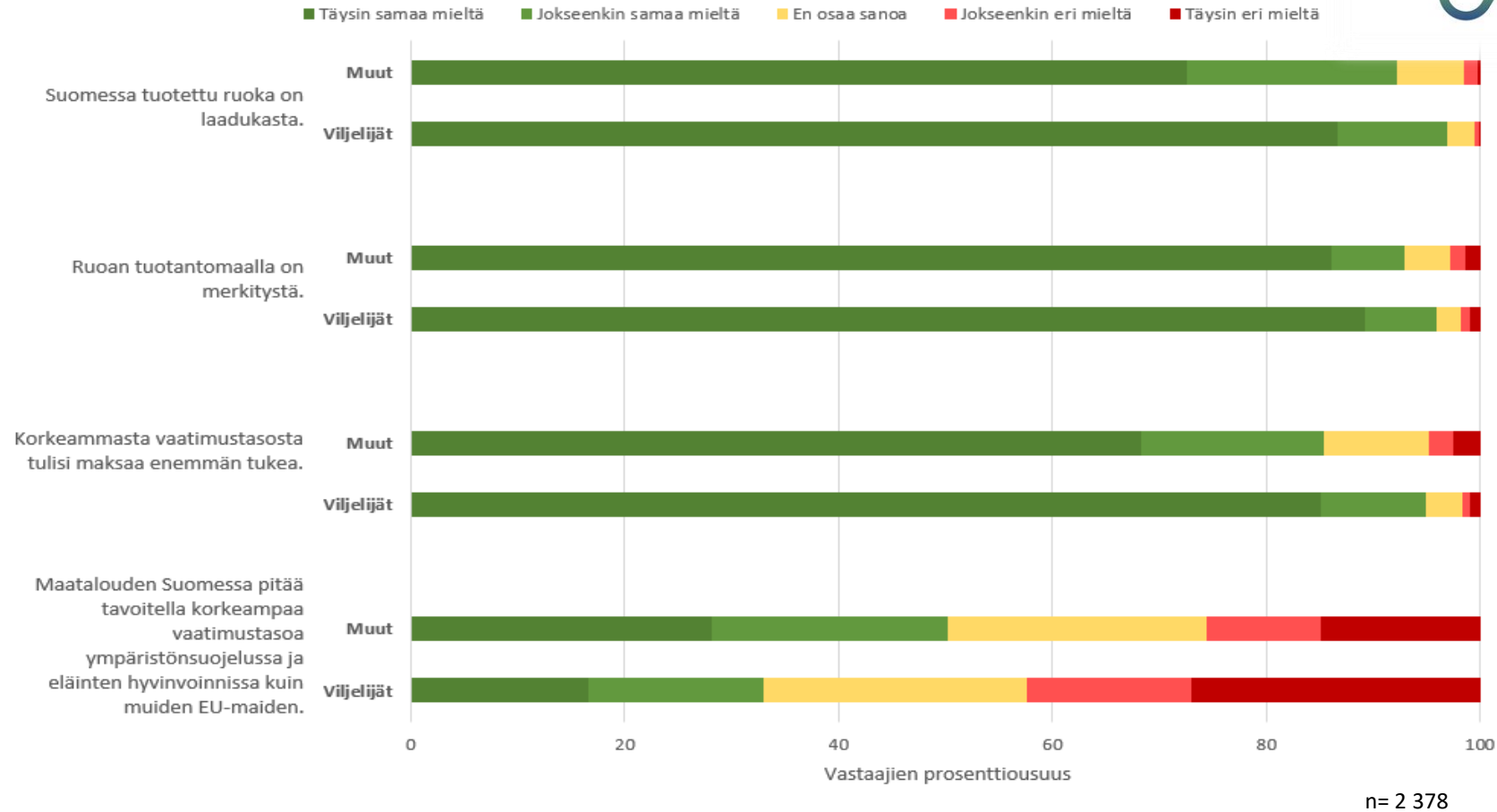
Väittämiä tulokset

- Kyselyssä oli mukana 27 väittämää, joihin vastaaja pystyi valitsemaan itselleen sopivimman vastausvaihtoehdon seuraavista:
 - samaa mieltä (5)
 - jokseenkin samaa mieltä (4)
 - en osaa sanoa (3)
 - jokseenkin eri mieltä (2)
 - eri mieltä (1)
- Vastaamatta jättäneiden osuus on poistettu seuraavaksi esiintyvistä kaaviosta. Samoin vastausten, jotka eivät vastanneet ennakkoon annettuja vastausvaihtoehtoja (1-5).

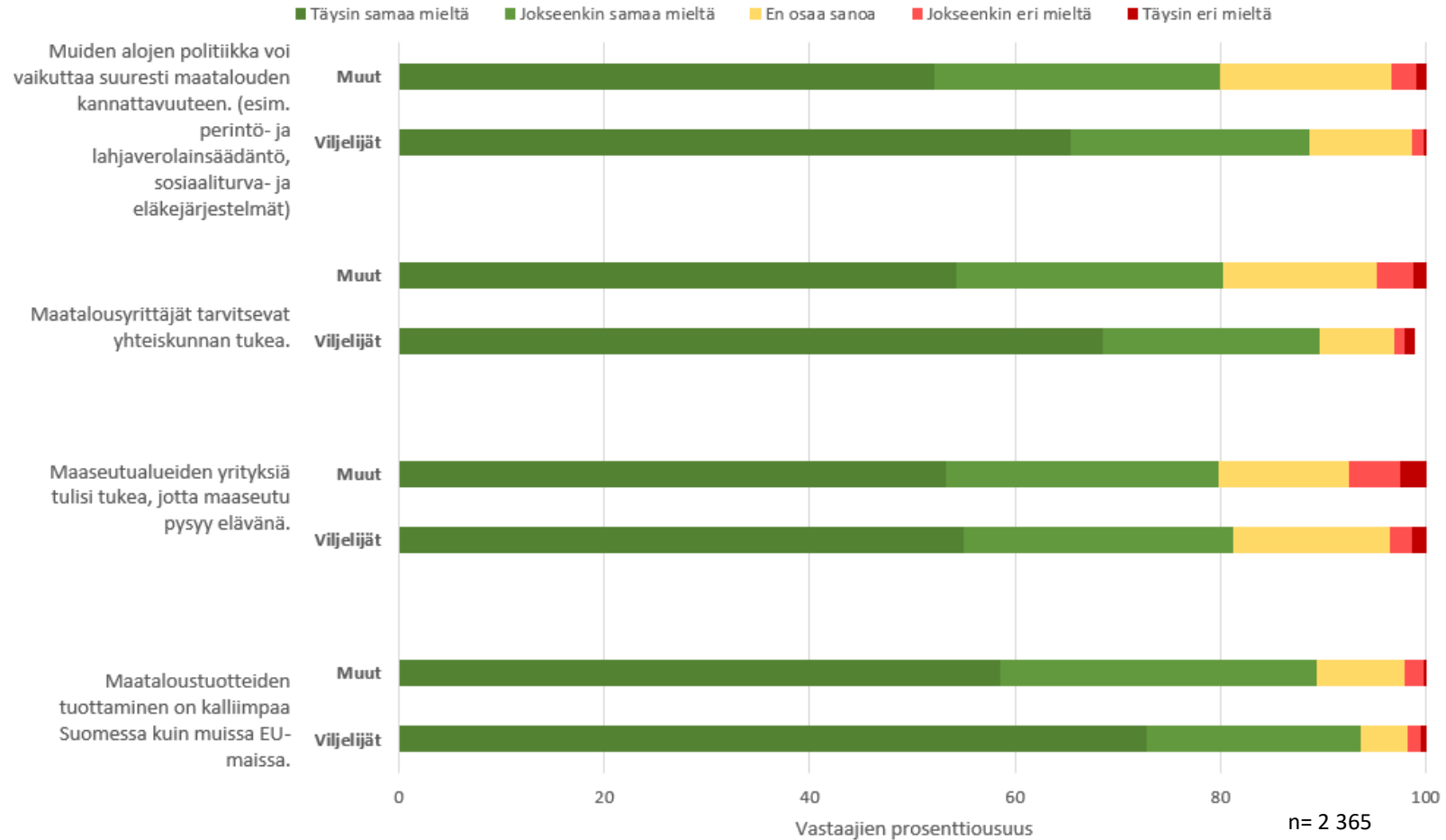

Viljelijöiden mielestä Suomessa sovelletaan tiukempia vaatimuksia maataloustuotantoon kuin muualla. Lisäksi viljelijöistä 76 % koki tulotasonsa olevan keskiarvoista tulotasoa heikompi. Muista vastaajista alhaisesta tulotasosta oli täysin samaa mieltä 58 % ja 15 % ei osaa sanoa. Maatalousyrittäjien investointien vaikutuksesta yritysten menestymiseen ollaan melko epävarmoja kummassakin vastaajaryhmässä.

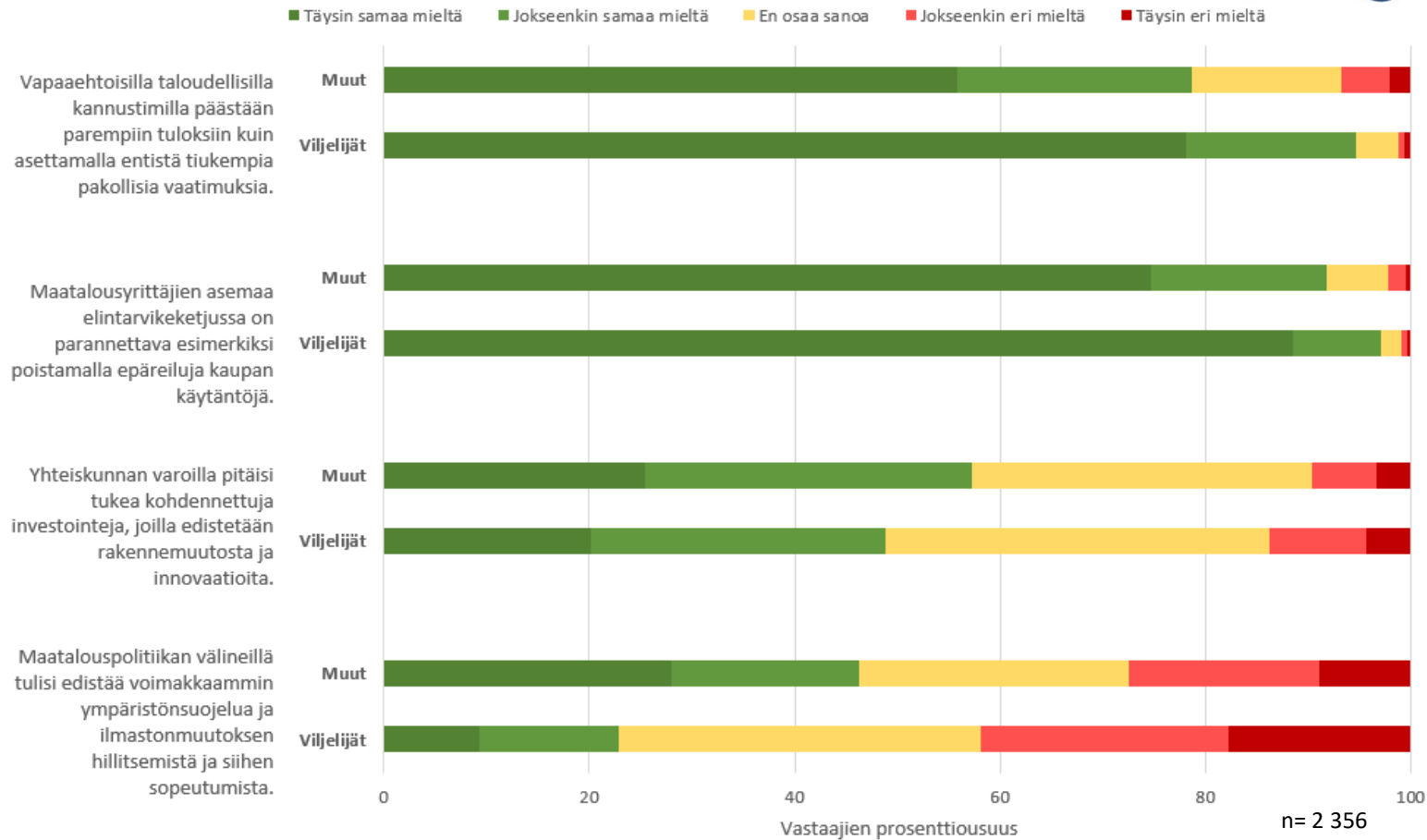

Kummassakin vastaajaryhmässä oltiin hyvin yksimielisiä siitä, että ruoan tuotantomaalla on merkitystä ja kotimaisen ruuan laatu on korkea. Kotimaisen tuotannon korkeamman vaatimustason pitäisi palautua maatalousyrittäjille korkeamman tuen muodossa.

Vastaajat olivat aiemmalla sivulla esiintyvän kaavion mukaan yksimielisiä siitä, että Suomessa noudatetaan valmiiksi muita maita korkeampia vaatimuksia. Muista vastaajista 50 % haluaa tästä huolimatta maatalouden vaatimustason olevan kotimaassa korkeampi muissa EU-maissa. Viljelijöistä 40 % oli sitä mieltä, ettei kotimaisen tuotannon tulisi tavoitella korkeampaa tasoa.

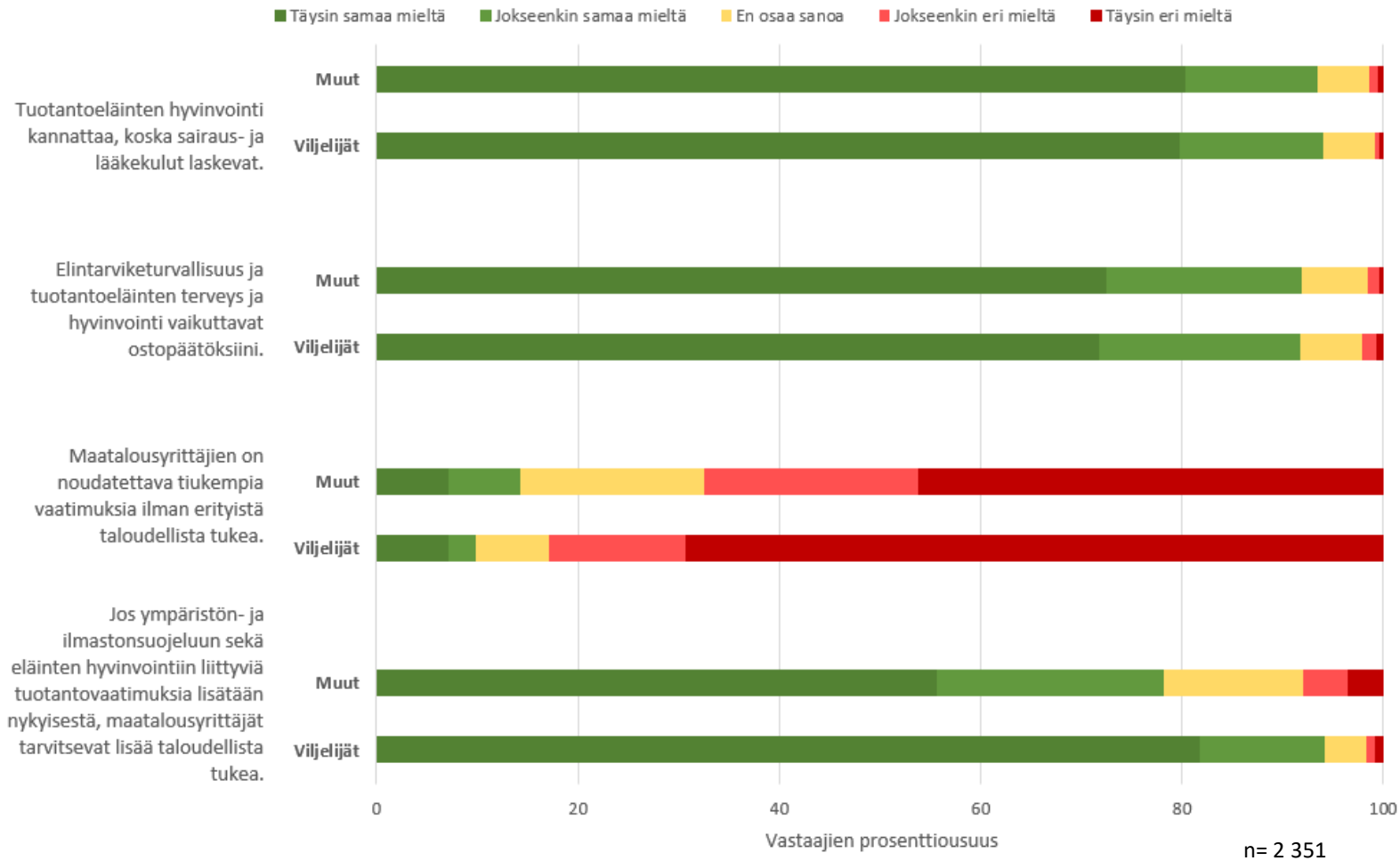

Maatalousyrittäjien ja maaseutualueiden yritysten tukemiseen suhtaudutaan myönteisesti. Maatalousyrittäjät kokivat yhteiskunnan tuen omalle toiminnalleen hieman tärkeämpänä (68 %) kuin muiden maaseutualueiden yritysten (56 %) tukemisen. Maataloustuotteiden tuottamisen koetaan olevan kotimaassa kalliimpaa kuin muualla EU:n alueella.

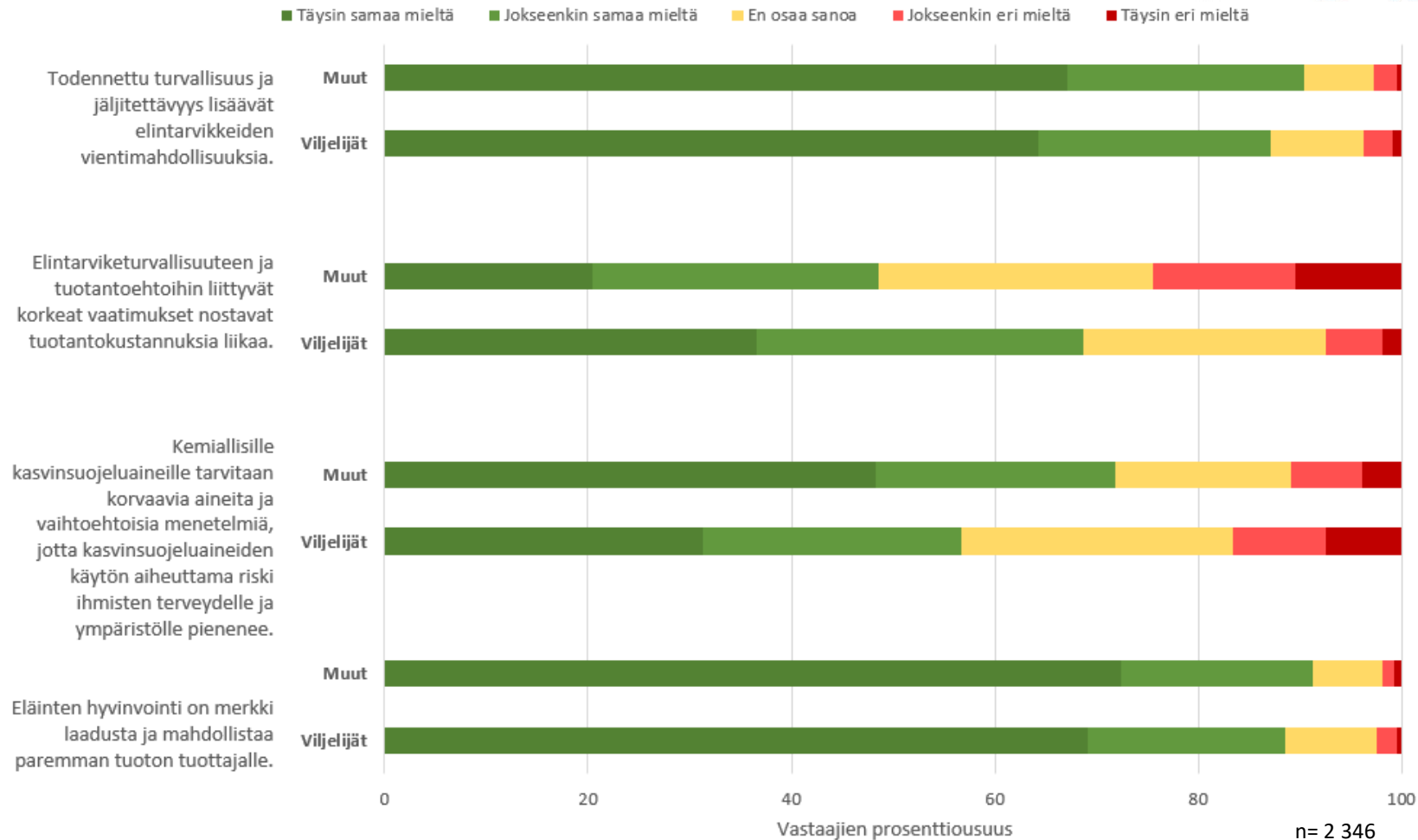

Investointien ja rakennemuutoksen tukemiseen yhteisten varojen kautta vastaajat eivät osaa ottaa kantaa (n. 30 % kummassakin ryhmässä). Ilmastonmuutokseen ja ympäristönsuojeluun vastaajat eivät niin ikään osaa ottaa kantaa (eos n. 25 %).

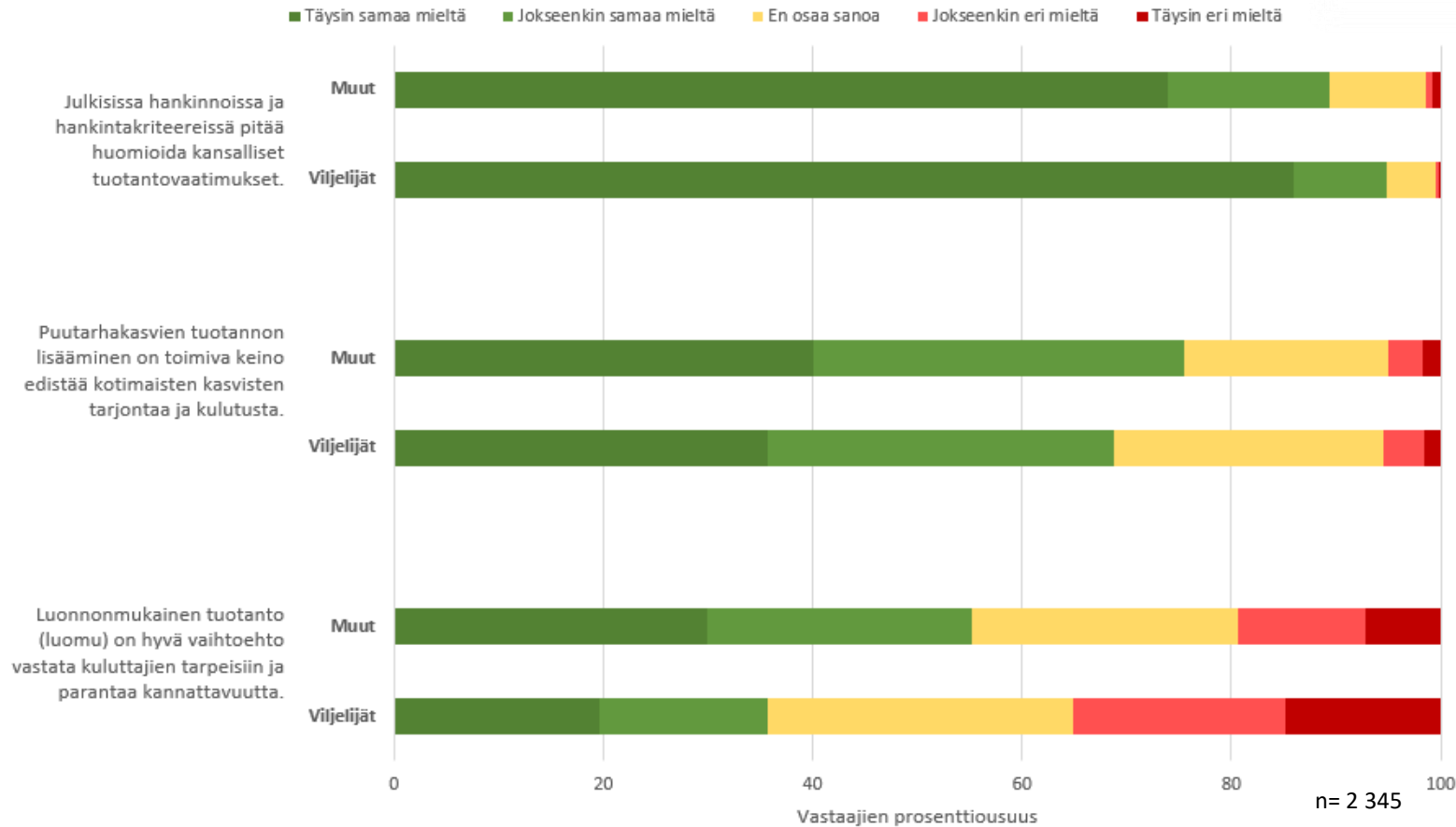
Muut- vastaajat haluaisivat enemmän (45 %) ilmastoon liittyviä toimia. Vastaavasti maanviljelijöistä lähes saman verran eli 40 % koki, että kyseisiä toimenpiteitä ei tulisi enää lisätä maatalouspolitiikkaan.

Elintarviketurvallisuus ja eläinten hyvinvointi olivat kummallekin vastaajaryhmälle erittäin tärkeitä (n. 90 % samaa ja jokseenkin samaa mieltä). Maataloustuottajien kuuluisi saada lisää tukea, jos tuotannon vaatimukset kiristyvät entisestään.

Muista vastaajista suurempi osa (25 %) koki, että elintarviketurvallisuuden ja tuotantoehtoihin liittyvät korkeat vaatimukset eivät nostaisi tuotantokustannuksia. Vastaavaa mieltä oli 10 % viljelijöistä. Eläinten hyvinvointi koetaan laadun takeena, sillä kummassakin ryhmässä n. 90 % vastaajista täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Elintarvikeviennin kannalta tärkeänä pidettiin todennettua turvallisuutta ja jäljitettävyyttä.

Muista vastaajista n. 20 % ei kokenut, että luonnonmukaisen tuotannon avulla voitaisiin vastata paremmin kuluttajien tarpeisiin tai parantaa kannattavuutta. Viljelijöistä 50 % oli yhtenevää mieltä muiden vastaajien kanssa. Julkisissa hankinnoissa pitäisi vastaajaryhmien mielestä (täysin samaa mieltä 75 % - 85 %) ottaa huomioon kunkin maan omat tuotantovaatimukset. Lisäksi kotimaisten kasvien kulutusta ja tarjontaa voitaisiin vastaajien mielestä kohottaa lisäämällä kotimaista tuotantoa.

Yhteenveto

- Kyselyyn vastasi 2 474 henkilöä, joista 65 % edusti maanviljelijöitä
- Maataloustuottajien tärkeimpinä tehtävinä pidettiin terveellisten, turvallisten ja monipuolisten tuotteiden tuottamista, ympäristön suojelua ja ilmastonmuutoksen torjumista
- Tulevaisuuden suurimmiksi haasteiksi koettiin:
 - Viljelijöiden heikko tulokehitys ja huono asema elintarvikeketjussa
 - Maanviljelyn sopeutuminen yhteiskunnan ja kuluttajien toiveisiin
 - Ympäristön muuttuva tila, ilmastonmuutos ja peltojen tuottokyvyn heikkeneminen
- Haasteisiin voitaisiin parhaiten vastata tuotantoon sidottujen tukien avulla, olemassa olevien yritysten tukemisella ja innovaatioihin panostamalla
- Ympäristöhaasteisiin voitaisiin vastata hiilensidonnan, uusiutuvien energianlähteiden kehittämisen ja maatalousyrittäjien lisätuen avulla